Raadsvoorstel

Raadsvergadering
12-7-22

Agendapunt

Nummer
22int06349

Onderwerp
Kaderbrief 2023-2026

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel
Met de kaderbrief geeft de gemeenteraad richting aan de keuzes voor de komende vier jaar. Het financieel perspectief voor de komende vier jaar is positief, ondanks een terugval in structurele inkomsten in 2026. Het Borns akkoord (wonen, duurzaamheid, sociaal domein, bestuur en financiën) bepaalt voor een belangrijk deel de richting. De oorlog in Oekraïne en de inflatie zorgen voor onzekerheid en zorgen voor stijgende kosten. Voor de raad blijft structurele en vooral incidentele financiële ruimte beschikbaar om nieuwe beleidsontwikkelingen in gang te zetten.

1 Inleiding
Met de kaderbrief kijken we vier jaar vooruit. Vertrekpunt voor de kaderbrief zijn de toekomstvisie MijnBorne2030, uw raadsakkoord 2022-2026 en de meerjarenbegroting 2022-2025. Kern van de kaderbrief is de vertaling van het Borns akkoord 2022-2026 en het financieel perspectief voor de komende jaren.

2 Beoogd resultaat
Op basis van deze kaderbrief stelt u de kaders vast voor de begroting 2023 en het meerjarenperspectief voor 2024 t/m 2026.

3 Argumenten

1.1 Met de kaderbrief 2023-2026 stelt de raad kaders vast voor de begroting en geeft richting aan toekomstige keuzes.

In de kaderbrief verbindt de ambities uit het raadsakkoord 2022-2026 met bestaande ambities. Ambities uit het raadsakkoord worden programmatisch vormgegeven. Bij de begroting 2023-2026 worden voorstellen gedaan om bestaande ambities te realiseren en (financiële) ruimte te laten voor ambities uit het raadsakkoord.

2.1 Externe ontwikkelingen bepalen de context waarin de raad keuzes maakt
Maatschappelijke ontwikkelingen en het regeerakkoord hebben gevolgen voor onze inwoners en de gemeente Borne. Om maatschappelijke opgaven te kunnen realiseren, zullen we hier als bestuur en organisatie rekening mee moeten houden.

3.1 De raad stelt de financiële wijzigingen vast die in de begroting 2023-2026 moeten worden verwerkt.
Het financieel perspectief voor de komende jaren wordt bepaalt door het saldo van de begroting 2022-2025, de wijzigingen in het gemeentefonds, waaronder de meicirculaire, autonome ontwikkelingen en reeds genomen raadsbesluiten.

4.1 De raad stemt in met voorstellen waarover bij de begroting 2023-2026 wordt besloten.
Voor nieuwe ambities uit het raadsakkoord wordt voorgesteld om al vanaf 2023 structurele middelen beschikbaar te stellen via de stelpost Beleidsontwikkeling. Om bestaande ambities te kunnen realiseren moeten de gevolgen van prijsstijgingen opgevangen worden. Omdat nieuwe afspraken en aanbestedingen vaak op korte termijn om een besluit vragen, wordt voorgesteld om het college hiervoor te mandateren.Binnen het sociaal domein wordt door verlaging van de taakstelling en structureel maken van de bijdrage voor buurtsportcoaches ruimte gemaakt voor meer inhoudelijke keuzes.

5.1 De raad geeft richting aan ambities uit het raadsakkoord 2022-2026.
Voor de ambities uit het raadsakkoord doet de raad richtinggevende uitspraken om deze ambities integraal op te pakken en ook zichtbaar te maken in de programmabegroting. Door uit te spreken dat beschikbare middelen primair besteed worden aan voorstellen die passen binnen de prioritaire ambities uit het raadsakkoord, geeft de raad het college kaders mee voor de verdere uitwerking.

4 Kanttekeningen

2.1 Door risico's en onzekerheden kan het financieel perspectief elk moment wijzigen.
Het financieel perspectief is niet statisch. Met elke circulaire van het Rijk wordt dit perspectief anders. Politieke, sociale en economische ontwikkelingen kunnen snel veranderen. Met de stelpost en de reserve Beleidsontwikkelingen is de raad in de gelegenheid om ook gedurende het begrotingsjaar financieel te anticiperen en reageren op wijzigende situaties.

3.1 Structurele ruimte in het financieel perspectief wordt beperkt door 'ravijn' in 2026
Met name door het 'ravijn' in 2026 is de extra structurele ruimte de komende jaren beperkt tot € 0,5 miljoen in 2023 oplopend naar € 1,1 miljoen in 2026. De overige ruimte in 2023 t/m 2025 kan alleen incidenteel benut worden. Ook het rekeningresultaat 2021 leidt tot extra incidentele middelen. De omvang van de (incidentele) reserve beleidsontwikkeling per 2022 bedraagt ruim € 17 miljoen. Het Besluit begroten en verantwoorden maakt het lastig om deze incidentele middelen te benutten voor investeringen. We zullen moeten kijken of er andere mogelijkheden zijn om incidentele middelen structureel te benutten. Het voorstel om de bijdrage voor de Vloedbeltverbinding in één keer te doen in plaats van meerjarig af te schrijven is hiervan een voorbeeld.

5.1 Voor de ambities uit het raadsakkoord worden nog geen financiële voorstellen gedaan
De ambities wonen, duurzaamheid, transitie sociaal domein, bestuur en samenleving en een financieel gezonde gemeente vragen om een nadere uitwerking. In het raadsakkoord is hiervoor een aantal opdrachten aan het college opgenomen. Deze uitwerkingen kunnen bij de begrotingsbehandeling leiden tot aanvullende voorstellen. Hiervoor is (beperkte) structurele ruimte en (forse) incidentele ruimte beschikbaar.

Gemeente Borne

5 Kosten, baten en dekking

De meicirculaire, raadsbesluiten tot en met 5 juli 2022 en autonome ontwikkelingen leiden tot een financieel perspectief voor een materieel en structureel sluitende begroting 2023 en een materieel en structureel sluitend meerjarenperspectief.

Financieel perspectief (*€ 1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Saldo begroting 2022-2025	-83	254	4	4
Meicirculaire 2022	3.042	3.900	6.143	3.848
Raadsbesluiten	-866	-866	-355	-355
Autonome ontwikkelingen	-1.677	-1.430	-1.662	-2.392
Perspectief 2023-2026	**416**	**1.858**	**4.130**	**1.105**
waarvan incidenteel	-914	-628	157	0
waarvan structureel	1.330	2.486	3.973	1.105

Over de in de kaderbrief opgenomen voorstellen zal de raad bij de begroting definitief besluiten. Deze voorstellen leiden dan tot het volgende perspectief dat nog steeds materieel en structureel sluitend is.

Financieel perspectief na voorstellen (*€ 1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Perspectief 2023-2026	**416**	**1.858**	**4.130**	**1.105**
waarvan incidenteel	-914	-628	157	0
waarvan structureel	1.330	2.486	3.973	1.105
Voorstellen bij begroting				
Stelpost beleidsontwikkeling	-200	-400	-400	-400
Taakstelling Maatschappelijke part.	-900	-900	-900	-900
Stelpost Sociaal domein	900	900	900	900
Inflatie projecten	-200	-385	-435	-435
Bijdrage Vloedbeltverbinding	0	-4.809	191	191
Buurtsportcoaches	-80	-80	-80	-80
Perspectief na voorstellen	**-64**	**-3.816**	**3.406**	**381**
waarvan incidenteel	-914	-5.437	157	0
waarvan structureel	850	1.621	3.249	381

Na bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2021 voldoen de weerstandsratio, de Algemene reserve en de Algemene reserve grondexploitaties aan de door de gemeenteraad gestelde normen. De reserve Beleidsontwikkeling is volledig beschikbaar voor het doen van incidentele uitgaven, zonder dat hierdoor de weerstandspositie onder de normen komt.

Weerstandspositie (bedragen * €1.000)	Norm	Benodigd	Beschikbaar	Ratio
Weerstandsratio	1,0 ≤	4.693	25.380	5,41
Algemene reserve	10% begrotingsomzet excl. grondexploitaties	5.862	5.862	10%
Algemene reserve grondexploitatie	10% boekwaarde grondexploitaties	2.704	2.704	10%

Hiermee heeft de gemeenteraad de komende jaren de volgende vrij besteedbare ruimte:

Totaal vrij besteedbare ruimte	2023	2024	2025	2026
Structureel (saldo + stelpost Beleidsontwikkeling)	581	781	981	1.181
Incidenteel (reserve Beleidsontwikkeling)	16.739	12.542	15.567	15.567

6 Vervolg na besluitvorming

Na besluitvorming door de gemeenteraad stelt het college de begroting 2023-2026 op en biedt deze voor vaststelling aan de gemeenteraad aan.

Voorstel

Aan de raad wordt voorgesteld om:

1. De kaderbrief 2023 vast te stellen.
2. Kennis te nemen van:
    a. de maatschappelijke ontwikkelingen;
    b. het regeerakkoord 2021-2025;
    c. de financiële gevolgen van de meicirculaire 2022;
    d. de risico's en onzekerheden.
3. In de primitieve begroting 2023-2026:
    a. de reservering van € 550.000 voor herverdelingseffecten gemeentefonds te laten vervallen;
    b. de structurele lasten van eerdere raadsbesluiten voor een bedrag van € 355.000 op te nemen;
    c. de incidentele lasten van eerdere raadsbesluiten voor een bedrag van € 1.022.000 op te nemen;
    d. de autonome ontwikkelingen voor een bedrag oplopend tot € 2.392.000 nadelig op te nemen;
    e. in de jaarschijf 2026 uit te gaan van 75% van de extra middelen jeugdzorg uit de algemene uitkering gemeentefonds.
4. bij de begroting 2023-2026 de volgende voorstellen te doen:
    a. de stelpost Beleidsontwikkeling met ingang van 2023 te voeden met € 200.000 per jaar;
    b. de taakstelling Maatschappelijke participatie te verlagen met € 900.000 en dit te dekken uit de stelpost Sociaal domein;
    c. de taakstelling Sport te handhaven totdat de gemeenteraad besloten heeft over de uitvoeringsorganisatie sport;
    d. de stelpost Prijscompensatie structureel te verhogen met € 435.000;
    e. het college voor het begrotingsjaar 2023 te mandateren voor het verhogen van beschikbare kredieten voor projecten en investeringen ten laste van de stelpost Prijscompensatie;
    f. de bijdrage aan de Vloedbeltverbinding van € 5 miljoen in één keer te betalen in plaats van te activeren;

g. de gemeentelijke bijdrage van € 80.000 voor Buurtsportcoaches structureel te maken.

5. De prioritaire ambities uit het raadsakkoord 2022-2026 leidend te laten zijn voor te maken keuzes:
   a. de procesaanpak voor de integrale woonvisie aanpassen en met de gemeenteraad te bespreken;
   b. het programma Energietransitie verbreden tot een programma Duurzaamheid en hiervoor een voorstel te doen aan de raad;
   c. het programma Transformatie sociaal domein voor te zetten en hiervoor een voorstel te doen aan de raad;
   d. de prioriteit 'De Bornse gemeenschap en transparant bestuur' uit het raadsakkoord samen met de doorontwikkeling organisatie vorm te geven in het programma Bestuur en samenleving en hiervoor een voorstel te doen aan de raad;
   e. vrij beschikbare incidentele en structurele middelen primair in te zetten voor de programma's Duurzaamheid, Transformatie sociaal domein en Bestuur en samenleving;
   f. de indeling van de programmabegroting aan te laten sluiten op de prioriteiten uit het raadsakkoord;
   g. uit te gaan van een meerjarig sluitend financieel perspectief.

Bijlage(n)
22uit06463 Kaderbrief 2023-2026
22int06300 Memo financiële gevolgen meicirculaire 2022
22int06378 Raadsbesluit Kaderbrief 2023-2026

Borne, 21-6-22

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,

de secretaris,	de burgemeester,
E.S.I. ter Koele	drs. J.H.R. Pierik